

ИЗВЕШТАЈ БЕОГРАД ДЕБАТА И ИНФО СЕСИЈА

Преговарачки процес у приступању Србије Европској унији

Друга фаза пројекта „Расправа о европској будућности Србије” окончана је спровођењем инфо сесије — разговора са грађанима 18. априла и јавне дебате 19. априла а на тему *Преговарачки процес у приступању Србије ЕУ*.

У понедељак 18. априла разговор са грађанима одржан је испред Института за међународну политику и привреду (ИМПП). На теме *користи и изазови чланства у ЕУ, реформа правосуђа и начела доброг управљања* говорили су Владимир Кисиов, шеф преговарачког тима Владе Републике Бугарске за приступање ЕУ (2000-2001), члан градског већа Софије, и комитрета региона кога је као стручњака ангажовао партнер на пројекту Европски институт из Софије и мр Ивона Лађевац, ко-координатор пројекта и истраживач-сарадник на ИМПП-у.

Владимир Кисиов истакао је предности приступања ЕУ а на основу искуства Бугарске и других земаља источне и централне Европе које су се прикључиле овој заједници. Он је нагласио потребу укључења свих људи и организација које могу помоћи у преговарачком процесу. Указао је да је заједништво и укључење целог Балкана у ЕУ неопходно и зарад повећања конкурентности ЕУ на глобалном нивоу. Критиковао је политичке партије јер се противе децентрализацији и регионализацији у њиховим земљама. Кисиов наводи да оне то чине како би контролисали што више моћи без уважавања интереса ширег грађанства. Заложиио се за укидање граница као препрека слободама људи и трговини које, према његовим речима, штете напретку економије.

Ивона Лађевац истакла је приоритет извршења квалитетне реформе правосуђа, што је један од кључних захтева Европске комисије Републици Србији, како би наша земља једног дана могла да постане пуноправна чланица. Она је навела и примере добре праксе и начела управљања у ЕУ и земљама чланицама ЕУ. Мр Лађевац навела је конкретне примере избегавања примене одређених начела од стране домаћих власти, попут неусвајања и непримењивања препорука земаља ОЕЦД о борби против корупције јавних службеника. Она је указала и да нетранспарентност рада институција доводи до отуђења и удаљења грађана од државних институција и промоције европских политика за које се исте те институције јавно залажу. Ивона Лађевац позвала је и на потребу реформе школства како би се избегло репродуковање кадрова за оје нема потражње на тржишту рада.

Након излагања и кратког представљања пројекта обављеног уз подршку Делегације ЕУ у Србији, заинтересовани грађани поставили су питања. Питања су била углавном критички усмерена према европским интеграцијама Србије наводећи да се реални стандард Бугарске није побољшао уласком у ЕУ као и тврдњама да је прикључење нових чланица ЕУ заправо обезбеђивање јефтине, готово колонијалне радне снаге, за старе земље чланице. Било је и питања о постојању земаља орвиг и другог нивоа у ЕУ, уз навођење да би Србија вероватно била земља трећег нивоа. Господин Кисиов је навео да грађани Србије и Бугарске прелазе границу и купују производе у зависноти од тога где је нешто јефтиније. Он је потврдио да је Бугарска и данас неспремна за такмичење на слободном тржишту али се без обзира на то заложиио за укидање препрека на заједничком тржишту. Рекао је да ће укидање граница решити све проблеме па и верске. Он је навео да Бугарска и Србија захваљујући Богу, имају боље предуслове за развој пољопривреде од земаља на северу Европе па самим тим имају

добре шансе за пољопривредни развој. Грађани су навели и да је јасно да веће земље са већим бројем становништва свакако имају већу тежину и значај у одлучивању унутар ЕУ.

Дебата

На изузетно посећеној финалној дебати у оквиру пројекта, учествовало је више од 60 представника организација цивилног друштва (ОЦД), донора, научних и јавних институција. Дебату Преговарачки процес у приступању Србије Европској унији отворио је директор ИМПП-а, др Душко Димитријевић као модератор дебате. Он је навео пређашње и садашње пројекте и доприносе института у истраживању и процесу европских интеграција Србије. После др Димитријевића, реч је узела директор Европског института из Софије, главног партнера на пројекту, која је истакла њихово искуство и навела да је овај пројекат један од малих корака ка прикључењу Србије ЕУ.

Руководилац истраживања, прве фазе пројекта, проф. Владимир Гречић представио је методе и налазе рада истраживача на терену уз процентуално наведене одоворе и ставове 174 ОЦД о процесу интеграција и њиховој сарадњи са институцијама Републике Србије и ЕУ.

Срђан Мајсторовић, заменик директора Канцеларије за европске интеграције Владе Републике Србије представио је кратки историјат преговора и уговорних односа Србије са ЕЕЗ и ЕУ те актуелног преговарачког процеса. Он је истакао значај ОЦД, које су препознате као партнери држави Србији у креирању јавних политика. Посебно је истакао допринос ОЦД у попуњавању Упитника ЕК. Мајсторовић је навео да је Србија можда прва држава која је укључила цивилни сектор у овај посао. Указао је и да је ССП до сада ратификовало 18 држава и да се сваки час очекује још једна ратификација овог споразума. Годишњи извештај у којем се очекује препорука да Србија добије статус кандидата очекује се 12. октобра а до средине децембра би се ЕК изјаснила о поменутој препоруци.

Владимир Кисиов, стручњак из Бугарске у инспиративној презентацији, навео је да је датум приступања Европској унији изабрала Бугарска а не званични Брисел. Као и Мајсторовић, саопштио је да у суштини нема много маневра за преговоре. Они се заправо свде на преговарање времена примене одређених политика, а у складу са националним интересима земље која преговара свој улазак у ЕУ. Кисиов је навео да ЕУ није довољно компетитивна са Азијом и САД због појединих питања која се тичу суверенитета и истакао подршку Бугарске Србији за пуноправно чланство у ЕУ.

У дебати су учествовали Владимир Петронијевић, извршни директор Групе 484, Владан Глишић, представник Двери српских, Ивана Гликсман из Грађанских иницијатива, др Едита Стојић Карановић, представница Форума Дунав река сарадње, др Миша Ђурковић, виши научни сарадник Института за европске студије и члан Центра за конзервативне студије, Ненад Илић, члан Национално либералне мреже те уводничари и сарадници на пројекту.

У оквиру дебате истакнута је боља сарадња ОЦД са властима на републичком, покајинском и локалном нивоу. У погледу бројности удружења грађа и њихове стварне активности било је неслагања па су изношени налази истраживача да многа УГ која су извршила пререгистрацију већ почињу да се гасе као и да има случајева да се поштују формални предуслови за оснивање мада нема активности више од једног члана. Ивана Гликсман остакла је процену Грађанских иницијатива да ће на крају процеса регистрације УГ, бити око 12000 оваквих организација у Србији. Критике властима односиле су се на неуважавање родољубивог дела ОЦД и непостојање комуникације са

њима, што је први пут урађено овим пројектом. Др Ђурковић је као проблем навео с једне стране стварање утопистичких илузија о ЕУ а са друге непознавање устројства ове надржавне организације и функционисања држава чланица унутар ЕУ, истакавши најновији устав Мађарске као најрадикалнији пример примене конзервативних политика унутар ЕУ. Владимир Кисиов, бугарски стручњак је рекао да су против ЕУ страија лица, бандити и мафијаши.

Срђан Мајсторовић је рекао да актуална економска криза може деловати подстицајно и да ЕУ, несумњиво има будућност а да је домаћи задатак наших власти успостављање функционалне, добро уређене, правне државе. Он се сагласио да је потребан већи степен инклузивности јер у ЕУ улазе сви грађани па и они који се противе уласку Србије у ЕУ. Он је нагласио да је у том процесу битна толеранција у дијалогу и прецизност не лсажући се са Кисиови да земље уласком у ЕУ губе део суверенитета већ да га делегирају. Самим тим што Лисабински споразум предвиђа опцију иступања из ЕУ, Мајсторовић је рекао, поново се потврђује принцип суверенитета. Закључено је да је дебата била квалитетна због суочавања различитих аргумената по низу питања. Између осталог по питању деловања администрације, ОЦД и њихове улоге у процесу интеграција, економског аспекта и политика културног идентитета.